

učenik narodov in vodja zveličarja pravičnih! To je bilo zadnje slovo. Petra so gnali nazaj proti Rimu v dirkališče Neronovo na Vatikanu. Ondi so ga z glavo navzdol pribili na križ. Pavla pa, ker je bil rimski državljani, niso smeli umoriti na mestnem ozemlju, marveč gnali so ga dobro uro hoda daleč od mestnega obzidja po ostijski cesti v kraj, ki se je takrat imenoval «Ad Aquas Salvias», dandanes pa «Trije studenci.»

Na mestu, kjer sta se ločila oba apostola, stoji dandanes majhna kapelica, katero romar lahko prezre, ki je pa vredna, da si jo ogleda vsak. Nad vratmi nam kamenita podoba predstavlja, kako se apostola poslavljata in pod podobo so v laškem jeziku napisane besede njunega slovesa.

Pri «Treh studencih,» kjer je bil Pavel obglavljen, stojé dandanes tri cerkve: Sv. Vincencij in Anastazij, sv. Marija, nebeska lestvica in sv. Pavel pri treh studencih. Ta majhna cerkva stoji prav na onem mestu, kjer je rabelj odsekal Pavlu glavo. Ko stopimo v cerkvico, vidimo na steni na desno in levo v kamen uklesano mučeništvo sv. Petra in Pavla. Spredaj v cerkvici so trije studenci iz katerih pije vsak popotnik. V kotu na desno je za omrežjem nizek, kamenit steber, na katerega je Pavel moral nasloniti vrat, da mu je birič odsekal glavo. Odsekana glava je trikrat odskočila in, kjer se je dotaknila zemlje, je nastal studenec. In vsakokrat je jezik izgovoril presv. ime Jezus. To prelepo ime je apostol oznanjeval narodom, 219krat ga je zapisal v svojih krasnih pismih; nosil je ime Jezusovo, kakor pravi Tomaž Akvinski, v svojem srcu, ker je vedno nanj mislil; na svojem čelu, ker je je vedno javno spoznaval; na svojem jeziku, ker je vedno o njem govoril; v svojem peresu, ker je tako krasno pisal v njegovo čast; na svojih rokah, ker je toliko storil v njegovo slavo; nosil je je na telesu, ker je zanj brezmejno trpel. Umrl je neustrašeno, saj je že nekaj s popolnim prepričanjem pisal: «Kristus mi je življenje in v smrti je moj dobiček.»

(Dalje prih.)

Prijateljica tlačanih narodov.

Mati ima nesrečnega, bolnega otroka. Noč in dan stoji ob postelji dragega ji bolnika. Skrbno opazuje vse njegovo gibanje. Kako bistre so njene oči! Iz pogledov ugane njegove želje, iz besed njegove bolečine, iz vzdihovanja njegovo hrepenenje po zdravju. Bog zna, kdo je bolj nesrečen, ali mati bolnega otroka ali pa otrok sam. Pregovor pravi, da v nesreči spoznamo svoje prave prijatelje, a isto tako resnično je, da v nesreči spoznamo zlato srce svoje matere.

Cerkev imenujemo kristjani svojo mater. Da je ona res naša mati, da skrbi z materinsko ljubeznijo za nas, o tem se posebno lahko prepričajo od sveta zaničevani in tlačani stanovi. Cerkev ljubi sicer vse stanove, a svojo najnežnejšo in najmilejšo ljubezen razliva uprav nad bednimi in revnimi stanovi naše zemlje. Jasno nam spričuje resnico te trditve zgodovina vseh časov, odkar se je seme krščanstva zasejalo v človeška srca. Ravno v skrbi in ljubezni do ubogih in zatiranih ljudi se kaže zlato srce matere cerkve.

Za časa Kristusovega je vladala povsod, tudi pri omikanih narodih, sužnjost ali robstvo. Paganstvo je dopuščalo, da smejo bogati ljudje imeti sužnje, dovoljevalo je, da bogatin sme smatrati siromaka nič višje nego svojo živino. Stari Rimljani so imenovali svoje sužnje mancipium. To se slovenski pravi toliko kakor orodje. Ubogi siromaki, ubogi sužnji jim torej niso bili ljudje, osebe, ampak le orodje. In s svojimi sužnji so zares ravnali kakor z orodjem. Nek bogat rimski senator je dajal svojim sužnjem prav tečno hrano, da bi se debelili. In zakaj? Samo zaradi tega, da je pozneje meso najdebelejših sužnjem metal za živež svojim ribam. Nikdo, tudi najbolj razsvetljeni duhovi poganskih narodov, se niso upirali protinaravni uredbi suženjstva.

Tedaj je prišlo krščanstvo. Kaj je storila katoliška cerkev v prilog nečloveško tlačanih sužnjem? Krepko se je uprla tudi razdivjanosti ter z vsemi močmi delala na to, da se odpravi suženjstvo ali robstvo. Dolgo se je morala boriti za tlačane pravice ubogih siromakov, a nazadnje je vendarle zmagala in papež Pij II. je proti koncu srednjega veka lahko vskliknil: Hvala Bogu in katoliški cerkvi, sužnjem nima v Evropi noben narod in nobena država več!

Kakor je nekaj neizmerna množica ljudi vzdihovala pod jarmom suženjstva, tako vzdihujejo sedaj razni stanovi, kakor kmečki, obrtniški in delavski, pod jarmom denarnih mogotcev ali pod jarmom kapitalizma. Kako tužno stanje ima kmet! Dela od zore do mraka, se trudi, se muči, se ubija, ali vse to mu ne more pomagati! Vsled nekrščanske in kapitalistične uredbe sedanje človeške družbe se izgublja v valovih dolgov, tla ginevajo pod njegovimi nogami. Tudi majhni obrtniški stan stoji pod Damoklejevim mečem. Dokler goljufa in cigani ljudi, dokler napoveduje krize, tako dolgo še morda izhaja, a obrtnik ki hoče stati vzravnan, ki noče hoditi po potih nepoštenosti in nesolidnosti, tak obrtnik je že sojen od sedanje človeške družbe, izhajati ne more, prej ali slej se mu pribije konkurzno naznanilo na prodajniška vrata. In delavci, kako se godi njim? Od vseh krajev nam bijejo na uho vzdih in tožbe o njihovem slabem stanju! Ali nikdo nima usmiljenja s temi nesrečnimi stanovi? Ali nikdo nima srca za nje?

O pač, zlato srce katoliške cerkve ne more prenašati nesreče svojih ljubljanih stanov, zato pa kliče katoliška cerkev po sv. Očetu Leonu XIII. vsem cesarjem, kraljem in knezom, naj skrbijo, da se zopet vrne katoliški duh in krščansko življenje v njih države. Ona opominja vse narode, naj zopet zavladajo med njim zakoni stroge pravičnosti in mile ljubezni. Uboge stanove same pa vabi, da se zbirajo pod praporom raznih društev, da si z združenimi močmi in s krepko organizacijo tem lažje pridobijo svojih svetih pravic. Katoliška cerkev je strla s svojo velikansko moralno silo suženjstvo poganstva in z isto silo bo premagala tudi zmaja sedanjega kapitalizma. Za to pa se oklepajmo svoje prijateljske katoliške cerkve, zbirajmo se pod njenim praporom, da nam tem prej zasije solnce boljše, srečnejše bodočnosti . . .!

Mili darovi za družbo vednega čiščenja: Sv. Benedikt v Slov. gor. 8 gold. 88 kr., Rogatec 4 gld. 9 kr., Žetanje 12 gld., Kalobje 5 gld., Skomre 1 gld. 5 kr., Čadram 5 gld., Podčetrtak 6 gld. 14 kr., Trbovlje 15 gold., Braslovci 23 gold. 67 kr., Galicija 21 gld. 50 kr., Sv. Peter v Savinjski dolini 16 gld., Remšnik 7 gld., Sv. Marija Magd. v Mariboru 50 gold., Polensak 12 gld. 19 kr., Zagorje 20 gld., Prihova 14 gld., Sv. Lovrenc v Puščavi 5 gld., Buče 7 gld. 66 kr., Skomre 4 gold., Solčava 6 gold., Gornjigrad 2 gold. 52 kr., Brezno 5 gld., Sv. Vid pri Ponkvi 11 gld. 50 kr., Sv. Trojica v Haložah 3 gld., Frankolovo 15 gld., Teharje 41 gld. 74 kr.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o tobaku.

(Konec.)

Za kadilce in sicer za strastne bi imel le samo nekaj opominov, namreč, da bi se tobaka vzdržali vsaj zjutraj na teš želodec in pa zvečer, predno gredo spat. Nekateri so tako razvajeni, da še pozno v noč na postelji vlečejo pipo, namesto da bi si počili. Tabakarji bi se naj tudi odvadili preveč bljuvati. Ravno s pogostim bljuvanjem si nakopljejo hude želodčne bolezni in jetiko. Najbolj pa škoduje tobak mladini in jo ovira v rasti. Mladenči naj bi se tobaka vzdržali vsaj do 20 leta, ker še tako imajo potem dovolj časa,

da se ga navadijo. Mladi strastni kadilci se navadno udajo tudi pijančevanju in razuzdanemu življenju.

Na kmetih rabijo tobak tudi kot zdravilo in sicer pri ljudeh in živalih. Ako imajo molzne krave krvavo mleko ali pa ako se mleko rado siri, si vedo gospodinje hitro pomagati. Stolčejo namreč nekoliko brinjevih jagod ali pa tudi brinja samega, ga zmešajo s tobakom in s svinjsko mastjo, naredijo male kepice in vtaknejo živinčetu v gobec. Tobakovo vodo pa rabijo matere pri malih otrokih kot mazilo. Ako otroke napihuje ali ako jih nadlegujejo gliste, nakladajo se jim ovitki na trebuh, ki so bili omočeni v tobačni vodi. Li to pomaga ali ne, ne morem jaz odločiti, ker nisem zdravnik, pač pa vem, da se matere hvalijo, da kričeči otrok utihne, ako se mu naloži omenjeni naklad.

Konečno imam na srcu še sledeče: Moj namen v tem spisu je bil, podati kratke črtice tistim, katerim se je priljubil tobak. Žaliti nisem mislil nobenega tobakarja ali mu celo greniti njegovega veselja, ki ga ima s svojo pipo, ampak da vsaj nekoliko ve, kakšna je bila preteklost zelišča, ki ga vedno nosi pri sebi. Tudi žene bi rad opomnil, da bi se preveč ne hudovale nad možem, ako so kadilci. Naj si le privoščijo tu in tam kakšno pipo tobaka ako jim diši, da so le pridni gospodarji. Kakor vi ljubite kavo, ki tudi zdravju škoduje, tako se je tudi možem prikupil tobak, da se ga ne morejo kar na lepem odvaditi.

Nova knjiga.

Rez trsa in najvažnejši načini trsove izgoje, posebno z ozirom na cepljeni trs. Z 42 barvanimi slikami. Spisal Anton Stiegler, strokovni učitelj na štajarski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Založil izdajatelj. Maribor 1898. Kamnopolis, tisek in opravilno založništvo «Leykam-ovo» v Gradcu. Cena 2 gld. 50 kr.

To je naslov kaj lepemu delu, katero je spisal in obelodanil v nemškem in slovenskem jeziku tudi nam Slovincem, zlasti slovenskemu razumništvu na Spodnjem Štajarskem dobro znani strokovnjak na polju vinarstva, g. Anton Stiegler. Na 1 poli in na 13 tablicah z 42 barvanimi slikami razkazuje in opisuje g. pisatelj rez in navadnejše načine izgojevanja in napeljavanja trsa. Slike so prav dobre, jezik (prelagatelj g. Ivan Belé) je priprost in lahko razumljiv, posebno nam ugaja lepa, pristno domača terminologija, katere se je kolikor toliko dosledno posluževal g. prelagatelj. Povsodi, kjer se je zdelo g. pisatelju primerno in umestno, opozarja tudi na izgojevanje požlahtnjenih trt in na to, kako se streže trsu po letu. Kdor se toraj hoče seznaniti s pravilno rezjo trsa, (pri nas viničarji in pogosto njih neuki pomagači (otroci) ne obrezujejo vselej, kakor bi morali,) se seznaniti z načinom, kako dobi trs po primeren obrezavanju (seveda tudi požlahtnjeni) določeno obliko in kako se zopet po rezi ohrani v tej obliki, potem, kako je streči trsu po letu, naj seže po Antona Stieglerja knjigi. Zlasti opozarjamo šolska vodstva in krajne šolske svete na to delo. —pr—

Sejmi. Dne 27. junija pri Sv. Križu na murskem polju, Sv. Lovrencu na dravskem polju, v Cmureku. Dne 30. v Žrečah pri Konjicah, pri Sv. Petru v Gornji Radgoni, v Turniščah, Ternovcih, Olimju, Imenem, Reichenburgu, Sopotah. Dne 1. julija v Spodnji Polskavi. Dne 2. v Pletrovčah, na Tinjskem, v Šmarju pri Jelšah, Poličanah, na Črnigori, Polensaku, pri Št. Ilju pod Turjakom in na Remšniku.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Naši nasprotniki.) Nedavno smo sedeli v neki pošteni gostilni v Kozjem. Kar se oglašita dva možicelna,